

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI és SZÉNIRODALMI KÖZLÖNY.

Megjelen hetenkint 3-szor: hétfőn s szombaton este és csütörtökön délelőtt. Kézfatok nem adnak vissza.	Előfizetheti a kiadóhivatásban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, szt.-István-tér 1.	Felolvas szerkesztő: BONITZ FERENC. Kiadótulajdonos: MILLER JÓZSEF.	Előfizetési ár: Egész évre . . . 6 frt — kr. Félévre . . . 3 frt — kr. Negyedévre . . . 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 5 kr.	A 32 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr. Nyitlér soronként 50 kr. Többzsöri hirdetésekneli engedmény
---	---	--	---	---

Általában a junktimról.

A lezajlott egyházi politikai tárgyalások folyamán sokszor ütötte meg fülünket, még többször ötlött szemünkbe a latin junktim szó. Még ritkán tett szó ilyen bívös hatást. Fülkapta a reformpárt, mert vele akarta biztosítani valamennyi reformjavaslatnak a sikerét; az ellenzék sem idegenkedett tőle, mentő-horgonyt látva benne, melynek szükség esetén jó hasznát veheti. A varázs hatalma alatt észre sem vettük e szónak politikai szörny voltát.

Igen a junktim ugyanaz az alkotmány terén, ami a négyzögű kör a matematikában: nagy képtelenség. A miniszter junktimát értem, midőn az egyik javaslat sorsát annyira függővé teszi a másik javaslat sorsától, hogy egyiket a másik nélkül nem engedti törvénynyé válni. Képes a már mindkét kamarában megszavazott törvényjavaslatot visszatartani, a felség elé nem bocsájtani, ha akár az alsóházban, akár a főrendeknél a társjavaslatot is el nem fogadják.

A junktimos politikusok szerint tehát a miniszternek joga volna a törvényjavaslatot kénye-kedve szerint, akár mikor levenni a napirendről, hatalma még arra is, hogy eléje vágjon a felségjognak és megakadályozza a népképviselők meg a főrendek által már elfogadott javaslatnak szentesítését.

Ez a junktim-elv pedig az alkotmányban ismeretlen miniszter-mindenhatóságot alapítja meg. Tönkre teszi a népek közvetett törvényhozási jogát, lábbal tiporja azt, midőn semmibe sem veszi az országgyűlés határozatát. Elméletileg a két házon keresztül ment javaslat a nemzetnek óhaját fejezi ki, a miniszter a junktim alapján még arra is vállalkozik, hogy az ilyen javaslat törvényerőre emelkedésének útját állja. A miniszter önkénye ebben az esetben több, mint az egész nemzetnek határozottan kifejezett közakarat.

De a miniszter egyéni véleményét még a felséggel szemben is érvényre juttatja. A felsőházból is győzelmesen kikerült törvényjavaslatokhoz az alkotmány értelmében már csak a koronának van hozzászólása, a junktimosok pedig e felségjog gyakorlását is a minisztertől teszik függővé. Ha az ikerjavaslat megbukik, a miniszter a másiknak szentesítését nem engedi meg.

Igen jellemző a mi viszonyainkra, hol az állam meg a kormány csaknem egy fogalmat képez már, hogy az eddigi három törvényhozó mellé oda furakodik negyediknek a miniszter, és pedig nem is a kezdő szerénységével. Jellemző a mi törvényhozásunkra, hogy a miniszter erőszakossága következtében még olyan javaslatot is enged törvénynyé lenni, a mely csaknem kézzelfoghatólag nem a közszükségből merül föl. Ez utóbbi állítást éppen a junktim teszi bizonyossá, mert vajmi szomorú jelenségre vallana, ha egy igazán szükséges javaslat keresztülvitelére a miniszternek a junktimot jellegző erőszakosságához kellene folyamodnia.

De nemcsak a törvényhozásban károsatos erőszakot gyakorol a junktim, hanem a nemzet vezetőkben megkívánható őszinteséggel homlokegyenest ellenkező fordítást is rejt magában. Nagyon természetesen fogjuk találni, hogy a miniszter első sorban a sérelmes, kiereszkolódó javaslatot fogja tárgyalni; a törvényhozó testületeknek először le kell fizetniük a díjat, melyet a miniszter követel azért, hogy a közóhajnak megfelelő másik javaslatot nagykegyesen tárgyalásra engedje. Ha aztán keresztül ment a miniszterjavaslat és a nemzetjavaslat megbukik, mi lesz a következmény?

Ez utóbbi föltételezett eset beállhat, mert egyrészt az ellenzék hajlandó lehet egy jó javaslatot elhalasztani, ha azzal a másik javaslatban rejülő veszedelmet elháríthatja az országról; és másrészt a miniszternek sem áll valami nagyon érdekében e javaslat javára pártján nyomást gyakorolnia, minthogy az oly drága áron tárgyalás alá bocsátott javaslatnak törvényerőre emelkedése bizonyára nem igen fekszik a miniszternek a szívére.

A junktimos miniszter ekkor, mint a ki megtette a kötelességét, megy és helyet enged másnak, a kit a junktim nem köt, minthogy az ígret csak a személyre szól és az utódot nem kötelezheti. Az utód pedig kötelességének fogja ismerni a megszavazott javaslatnak szentesítés végett a felséghez való fölterjesztését.

Ha már egyáltalában junktimjogról szó lehet, az csak a koronánál képzelhető, a mikor az egyértelmű a szentesítés megtagadásával attól a javaslattól, a mely a mellette szükségesnek látszó társa nélkül jelenik meg a felségnél.

Dr. Patásky.

A zsidók recepciója.

A főrendház a zsidó vallás recepciójáról szóló törvényjavaslatot elvetette. Hogy a javaslat elvetésére az ellenzéki többséget nem az antiszemitizmus indította, hanem a keresztény álláspont, az igazságosság és a józan politika, az élénken kiviláglik azon beszédekből, melyeket a javaslat fölötti általános vita alkalmával Zichy Nándor és Szécsen Antal grófok mondtak. A beszédeket itt közöljük.

Zichy Nándor gróf

előtt lebeg az az ó-testamentomi szentírás, mely a zsidó fajnak és nemzetnek örökké tartó multbeli állását lelkünkbe véste, a mely a kinyilatkoztatott vallásnak ugyszólván előcsarnokát képezi, és mindaz, a mi abban foglaltatik, lelkét mélyen eltölti, rokonszenvét nagy mértékben bírja.

De lelke előtt és lelkében él egyszer mind a keresztény hit tana és érzése, az a hit, a mely általában a felebarát szeretetet hirdeti és az egyház, a mely óvenkint az izraelitákért imádkozik, a mely minket tanít, hogy minden felebarátunkat szeretni kötelességünk.

Semmi ellenszenv sem él benne, midőn e javaslatokhoz egész komolysággal és a helyzetnek töle lehető méltánylásával igyekszik szólni.

Kötelessége, midőn e javaslatról van szó, kérdezni, mi annak valóságos tartalma? Mert azon t. izraelita honfi- és polgártársaknak, barátoknak azon becsületos, tisztességes, a hazát szerető embereknek ő egy festett bábút a nyakukba akasztani nem akar. Ha adunk nekik valamit, ám adjuk a lehető

legnagyobb mértékben, a lehető legnagyobb szüntettséggel. Ha a magán- és közjog terén van valami, a mit el nem értek és elérni kívánunk s a kormány ez iránt javaslatot terjeszt elő, a képviselő azt megszavazza s e ház is azon helyzetben lesz, hogy hozzájáruljon: ő lesz az első, a ki ahhoz szívesen hozzájárul.

E törvényjavaslat megszabja először azon helyzetet, melyben az izraelita felekezet hazánkban létezzék; megszabja a vallás követőinek viszonyait más, a hazában elismert vallásfelekezetekkel szemben és megszabja azon törvényeket, a melyek szerinti a gyermekek vallásos nevelése intéztetik. Itt tehát sem polgári, sem közjogi kérdések nem forognak fenn, hanem egyszerűen egy hithez tartozóknak viszonyait szabályozandók ezen országban.

E szabályozás történeti uton, a történet folyamában fokozatról-fokozatra, vajadások között fejlődött odáig, a hol jelenleg vagyunk.

A róm. kath. egyház, az nem recipiált, mert az benszületett, a nemzettel él és fejlődött. De hát ezen név alatt: recipiált, nem is egy bizonyos gondolat-sorozat foglaltatott össze; mert a különböző hitűek viszonyai Magyarországon, különböző időkben különbözők voltak; fejlődtek az egyenlőség irányában, fejlődtek, tágabb mértékben tulajdonítván a szabadság és reciprocitás a különböző felekezetek között.

A mai felfogás a különböző hitűek ügyének rendezése érdekében egészen eltérő az eddigi Magyarországon létezett és érvényesült processustól.

Ha most, midőn a kormány egy más álláspontot foglal el, midőn az izraelita vallásra nézve akár valamit tenni és intézni kívánja azt, a mi annak érdekében intézendő és rendezendő, azt igen természetesen találja, hanem, hogy ezt az intézkedést csak egy szóban véli megadni, az által, hogy azt mondja: mi az izraelita vallást recipiált vallásnak nyilvánítjuk, ezt nem értom, mert ezzel az izraelitáknak voltaképpen nem ad semmit.

Eddigélő az ő viszonyait törvényes intézkedések szabályozták és a miniszteriumnak szándéka ezen intézkedéseket mind érvényben tartani és törvényesíteni.

Pedig ez egész törvényjavaslatnak két sarkpontja van. Az egyik azon viszonyosság, melyszerint a keresztény vallásról az izraelita vallásra és az izraelita vallásról a keresztény valásra ezental ugyanazon módon

lehet áttérni, mint az eddig a keresztény felekezetek közt történt. A másik lényeges pont ismét a gyermekek nevelésére vonatkozó és ez azt mondja, hogy itt is a teljes egyenlőség lépjen életbe.

A keresztény hitről az izraelita vallásra való áttérés dolgában szándékoltt intézkedés pedig szerinte a helyen szükségtelen, mert a részben már is léteznek intézkedések.

Mert abban az irányban, hogy beolvadjanak a nemzet testébe, hogy hozzáink közelebb álljanak az által is, hogy a kereszténységbe beolvadjanak, ez iránt semmi akadály nem létezik. Egész szüntettséggel megvallja, hogy szavazatával ahhoz, hogy egy megkeresztelt, egy keresztény, legyen az bármely felekezethez tartozó, megtagadjon kereszténységet, megtagadja Krisztust, hogy a kereszténységéből kilépjen és a mozaikus hithez térjen vissza, ahhoz szavazatával nem járulhat (Helyeslések jobbfelől) és azt hiszi, hogy ezt semmi keresztény ember meg nem teheti, mert ez tisztán és egyenesen ellenkezik a kereszténység fogalmával. Egy keresztényre nézve lehetetlen dolog, bármennyire szorossá is izraelita polgártársait, hogy megszavazza azt, hogy egy keresztény szünté meg keresztény lenni, és váljék zsidóvá, illetőleg mozaikus hitet követővé. Bocsánatot kérek, hogy a mindennapi helytelen kifejezést használtam. De még sokkal lehetetlenebb, ha a bizonyos felületesség mellett megengedhetőnek lehet találni, hogy egy felnőtt, saját eszével élő keresztény magáról lovetkőzzék a keresztény hitet és váljék bármilyen hitűvé, de azt, hogy egy keresztény társaság, vagy általában egy keresztény oda szavazzon, hogy egy egyszerű már megkeresztelt gyermek, a mi saját eszével nem élhet, az ő szavazata által szolgáltatassék ki a kereszténység köréből, és legyen nem keresztény, hogy a kereszténység róla lovetkőssék. ezt abszolút lehetetlennek tartja (Igaz! Ugy van! Helyeslések jobbfelől), mert ez egyenes megtagadása a kereszténységnek. (Felkiáltások jobbfelől: Ez ugy van! Ez igaz!)

Tehát így fogván fel a dolgot, úgy látván a helyzetet, ha arról volna szó, hogy tisztelt és szeretett izraelita polgártársainknak valamit adjak, én részemről oly valamit, a minek nincs értelme, a miben nincs őszinteség, a mit én mint keresztény, nem tehetek, ezt én sem nem ígérem sem nem szavazhatom meg a nélkül, hogy ez által tőlük akár rekonszenzből, akár szeretetből, akár a

légtágabb körben való elismerésből bármit elvonni kívánnék.

En a törvényjavaslatot — így végzi beszédét — melyben, ha foglaltatik olyan, a mit szívesen megadnék izraelita polgártársaimnak, úgy az a gyermekek neveléséről ezután tárgyalandó törvényjavaslatban is, akár már bonnfoglaltatik, akár abba belefoglaltatik, a mi mellőkesen még érintetik, az szintén általános intézkedésekkel oligazittatott, úgy a mint oligazittatott odáig, vagy pedig különös törvény által fog oligazittatni, a mihez szívesen járulok. De egy oly címnek, egy oly kifejezésnek törvénybe iktatása, melynek horderőjét nem ismerjük, szüleg egy oly szabadalom megadása, melyről nem tudjuk, hogy mit tartalmaz. (Ugy van! jobbfelől.)

Tisztán csak azért, mert a közvélemény, a sajtó, az emberek tiz óvo azt kiáltják, hogy az izraelitákat recipiálni kell, ha azt látom, hogy ezzel sem az izraelitáknak nem adhatok semmit, sem pedig az ország javára sem tohotok semmit, csak azért, mert ez a levegőben van, ehhez hozzá nem járulhatok. (Élénk helyeslés jobbfelől.) A törvényjavaslatot általánosságban sem fogadhatom el a tárgyalás alapjául. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Széchenyi Antal gróf

kijelenti, hogy a szerencsére hazánkban még el nem terjedt antiszemitizmusnak leghatározottabb ellensége, s azt egész kitorjodásában kárhözhatja. Nem tagadja, hogy a zsidó népesség és a keresztények között faji és vallási ellentétek és a hagyományos félreértések léteznek. Ezeknek orvoslására azonban oly módot keresni, mely a szenvedélyekre hivatkozik ott, a hol csak a bölcs és higgadt megfontolás és a dolgok nyugodt megbeszélése vezethetne kedvező eredményre, véleménye szerint oly irányzat, mely nagyon veszélyes s összefüggésben van azon irányzatokkal, melyek a társadalmi viszonyok nehézségeinek megoldását, szintén a szenvedély és túlzás útján keresik. Ennélfogva a törvényjavaslat elleni ellenvetései leginkább abban összpontosulnak, hogy a többi összes törvényjavaslatok két eltérő irányzatnak elvét és kifejezését képezik.

A törvényjavaslatnak az áttérésre vonatkozó intézkedését kifogásolja. Módosítványt nem szándékoz fogalmazni, hanem övileg kimondandó lenne, hogy a keresztelt gyermekek áttéréséről, neveléséről a nom

TÁRCA.

A balogokról.

— A „Fejérmegyei Napló” eredeti tárcája. —
(Vége.)

A mi már most a balkezűség oka illeti, azt bajos dolog eldönteni. Ugyanis, ha az ellentét, nemkülönben a szív felé való gravitálás elméletét tekintjük, úgy igaz ugyan, hogy vannak kivételes esetek, midőn a szív nem a bal, de a jobb üregben fekszik, s ennek következtében előállhat a balkezű mozdulatának könnyebbége. Azonban eltekintve attól, hogy a balkezűség számtalanszorta gyakrabban fordul elő, mint a szívfekvésnek ily rendellenessége, még az sincs bizonyítva, hogy ez utóbb említett kivételekhez rendszerint, vagy egyáltalában csatlakozik-e a balkezűség? Ugyisint ki van zárva az öröklés föltevése is, nemcsak azért, mert vannak dolgok, a melyekben a balog ember jobbkezével is tökéletességre viszi, mint pl. a tekvés, a vivás s a mesterségek oltanulása, a mi pedig az öröklés eshetőségével együtt nem állhatna meg, — de azért is, mert a legtrikább esetek közé tartozik, hogy balog szülőknek ugyan oly rossz szokásban leledző gyermeke lenne. S ennek is meg van a maga magyarázata. Az ugyanis, a ki gyermek és ifjúkorában balkezűsége miatt érezte környezetének gúnyját, s részessült a lenézetés

tövisében: szülő korában sem felejté azt el, s gyermekre nézve a legnagyobb szerencsétlenségnek tekintené, ha annak is ugyanazon apró törzsritásokat kellene éreznie, a melyeken ő annak idejében keresztül esett; miért is fokozott buzgalommal van rajta, hogy magzatai magukat a jobbkezű használásában ügyesítsék.

En azt hiszem, hogy nem járok messze az igazságtól, midőn állítom, hogy a sutaságnak egyik fő, mondhatnám kizárólagos okozója a ferde szokásokban, a szülői nembánomságban és a fegyelmezetlenségben rejlik.

Midőn megemlékezem a ferde szokásokról, nem mellőzhetem egy tudós orvosnak, a ki egyttal az egészségtanára is Budapesten — egyik értekezésének főlemlését, a melyben az van állítva, hogy „a balkezűség terjesztésében legtöbb részök van a balog dajkáknak.” Már bocsánatot kérek, de én megfigyeltem a dolgot és ópen ellenkezőjét tapasztaltam ez állításnak. Tény ugyanis, hogy a balog dajka a jobb, a nem balog pedig a balkarján hordozza a gyermeket, mivel a másik karjára apró-cseprő dolgainak elvégzésére neki szüksége van. Már most pedig a gyermeknek nem a jobb, de a balkarján hordozva szorul meg a jobbkeze; így azt nem használhatván, a kezébe adott játékszort balkezébe veszi. Tehát ópen a nem balog dajkák terjesztői a balogosságnak, ha ugyan azok oly gondatlanok, hogy sem a fogás változtatására, sem a gyermek

kezének használatára nem ügyelnek. Természetes, hogy a mit a dajkáról mondtunk, ugyanaz áll a szülőre is, azon különbséggel, hogy a szülő felelőssége nemcsak terhesebb, de tartósabb is, a mennyiben annak még akkor is kell ügyelni a jobbkezű rendszeres gyakorlására, ha a gyermek nincs karon, hanem látszik, vagy másképpen van elfoglalva.

Harminckét óknak mondtuk a fegyelmezetlenséget. A fent felhozott példákban láttuk, hogy valamely ügyesség elsajátítása a jobbkezűre nézve semmivel sem jár több nehézséggel, mint a másikra. De a gyermekszobában módunkban van azt is tapasztalni, hogy vannak gyermekek, a kiknél a tilalom nem hogy gátolag, de sőt ellenkezőképpen, sorkentőleg hat a tiltott esekelvések elkövetésére. Hiába mondják az olyannak, hogy nem szabad a játékok összetörni, késsel játszani stb., — annál is inkább megteszi, vagy pusztán magacasságból vagy az eredmény iránti kíváncsiságból. Mivel pedig a szülő ritkán találja ki, melyik e kettő közül oka az engedetlenségnek, sőt e kettőt nagyon gyakran föl is cseréli: nyilvánvaló, hogy az ellenhatást célzó eszközök sem mindig pedagógushoz illők. Tiltsák meg már most az így nevelt gyermekeknek a balkezű használatát, annál inkább fog ahhoz ragaszkodni, mert a fegyelmezetlen gyermeknek édesebb a tiltott gyümölcs. Ezért van az, hogy a balogok között találjuk a legtöbb akaratos, makacs természetűt; s hogy az ilyen felszűréségben is sokszor bámulatos ügyességet tud felmu-

keresztelt hitben nem lehetvén szó, ők csak akkor léphetnek e térre, ha 18 évet elérték. Igen fontosnak tekinti, annyival inkább mert a törvényjavaslatban semmi sincs, a mi oly annyira sértőn a kereszténység elveit, felfogását és érzelmeit, mint ez. Ezen szempontból kiindulva épen azért mert óhajítja, hogy a törvények no ellentéteket hívjanak fel, hanem azokat kiegyenlítették, mert nem tartja kívánatosnak, hogy valami, a mi a maga helyében nem szükséges, éppen a vallásfelekezet alapelveivel ellenkező megoldások által olyanná válják, a mi annak érzelmeit és meggyőződését sérti: ezen módosítást szükségesnek tartja. Ezenfölgva a törvényjavaslat ezen intézkedését mellőzendőnek véli és azt meg nem szavazza.

A junktímos javaslat megszavazása.

A főrendiház hétfőn általánosságban és kedden részleteiben is megszavazta a *gyermekek vallásáról* szóló törvényjavaslatot, mely az utolsó §-ában kimondott junktímnál fogva csak a polgári házasságról szóló javaslattal együtt torjeszthető szentesítés végett 5 fősége elé. A javaslat fölötti vitának rövid képét a következőkben nyújtjuk:

Az általános vita alkalmával **Vas z a r y** Kolos bíboros hereceprimás nagy hatást keltett beszédében kijelentette, hogy fontartja azon már az 1892. évi költségvetés tárgyalása alkalmával kifejtett álláspontját, mely szerint az 1868. évi 12. §-a nem egyeztethető össze sem a vallási jogegyenlőséggel és viszonyossággal, sem a protestánsok óhajival és kanonjaival, sem a kath. egyház hitelveivel, sem az igaz liberalizmussal. Ez a szakasz nem imperatív, hanem csak deklarativ, vagyis a szülők nem kényszeríthetők arra, hogy gyermekeiket ezen szakaszban kimondott elv szerint neveljék.

Ezért elfogadja a jelen javaslatot, de sajnálja, hogy ennek egyes részletei az ország szükségének meg nem felelnek s ha törvényben kimondva alkalmaztatnak, a békét a vallások közt nem biztosítják. Ő e kérdést tanulmányozván, azon eredményre jutott, hogy a vegyes házasságokból származó gyermek vallási nevelése tekintetében béke és nyugalom uralkodik ott, a hol ez a nevelés nem törvényre, hanem a szülők szabad elhatározására van bízva s a hol, ha törvény van is, a szülők nem korlátoztatnak. A hol ellenben erre vonatkozó törvény léte-

tetni, az is jellemzi az illetők akaraterejét. Mig ellenben az oly gyermek, a ki a tekintély előtt meghajol, s környezete iránt szerzetelteljes ragaszkodást tanusit, az nemcsak hallja, de követi is a parancsot, s világért sem merne azzal ellenkezőképen eszelekedni.

Valamely hiba szülő okának fölismoréséből legkönnyebben következtethetünk azon eszközökre, a melyek a baj elhárítására, vagy megelőzésére szolgálnak. Ha tehát egy családtagja vagy anyja azt akarja, hogy ne legyen balog gyermeke, igyekezzék a baj okait elhárítani, vagyis adja meg gyermekének az alkalmat, hogy mindkét kezét, de kivált a jobbát — akadálytalanul használhassa, — kísérje figyelemmel gyermekét játék s egyéb foglalkozása közben, és szoktassa meg, hogy vannak konvencionális dolgok, a melyeket kizárólag a jobbkezzel szoktak végezni; és végül fegyelmelje jól gyermekét.

En részemről soha sem tartom hibának, ha a gyermek balkezzel is néha-néha babrál, dolgozik, sőt szükségesnek tartanám, hogy a gyermekek időszakonként arra rá is legyenek szorítva, mert ez előmozdítja a test arányos fejlődését. Ezt azonban keresztül vinni az iskolák feladata, a mihez legalkalmasabb helynek a játéktér ígérkezik.

VELFER.

zik, ott folytonos viszály uralkodik. A javaslatot általánosságban elfogadja, de a részleteknél több módosítást kíván tenni.

A keddlen lefolyt részletes vita igen élénk volt. Az 1. §-nál **Hornig** Károly báró veszprémi püspök oly módosítást nyújtott be, mely szerint a szülőknek gyermekeik vallására vonatkozó meggyőzése csak akkor érvényes, hogy ha ezt az illető lelkész és két hitelt érdemlő tanu előtt kijelentik. Erről hiteles bizonyítványt irnak alá a lelkész, a tanuk és a szülők, mely aztán tudomásvétel végett áttétetik az illetékes állami közeghez.

Eötvös Lóránt báró miniszter nem járul hozzá ezen módosításhoz és kijelenti, hogy ha a javaslaton olyan módosítások történének, melyek a javaslat elvét érintenék, a kormány és párthívei a harmadik olvasás alkalmával a javaslat ellen foglalnának állást.

Zichy Nándor gr. kihagyatni kéri a §. második bekezdését, mely a felekezetenkülszülők gyermekeinek vallásáról intézkedik.

Szilágyi Dezső miniszter függőben hagyandónak véli az erre vonatkozó elhatározást.

Széchenyi Imre gr. kéri a veszprémi püspököt, vonja vissza javaslatát.

Czorda Bódog a második bekezdés kihagyását indítványozta.

Zichy Nándor gr. egy stílusir módosítását visszavonván,

Vas z a r y Kolos bíboros hereceprimás a veszprémi püspök indítványának elvetése esetében más módosítványt ajánl.

A főrendiház az összes indítványokat, **Czorda** Bódogét kivéve, elveti.

A 2. §-nál a hereceprimás egy módosítványt elvetették, ellenben **Czorda** Bódogét, mely szerint a 2. 3. és 4. bekezdés kihagyandó, elfogadták.

A 3. §-nál **Zichy** Nándor gr. egy indítványát **Szilágyi** Dezső felszólalása után elvetették.

Az 5. és a 6. §. 2. bekezdése **Czorda** Bódog indítványára kihagyatott.

A 8. §-nál **Zichy** Nándor a § kihagyását kérte.

Schlauch Lőrinc bíboros püspök a 7. § helyébe más szöveget ajánlott.

Mindkét indítvány elvetett.

A 9. § **Czorda** Bódog módosításával elfogadtatott.

A **junktímos** 11. §-nál **Prónay** Dezső br. ezt a módosítást ajánlotta: „A jelen törvény az általánosan kötelező polgári házasságot és a vallásszabadságot szabályozó . . . törvényekkel egyidejűleg lép életbe.”

Vas z a r y Kolos bíboros hereceprimás ezt a módosítást nyújtotta be: „Minden törvény végrehajtásával a vallás- és oktatásügyi, igazságügyi és belügyi miniszterek bizatnak meg.”

A § azonban változatlanul elfogadtatott. Ezután a főrendiház harmadik olvasásban is nagy többséggel megszavazta a junktímos törvényjavaslatot . . . . . a danaok ajándékát.

A jövő évi költségvetés.

Wekerle Sándor pénzügyminiszter a képviselőház tegnapi ülésén bemutatta az 1895. évi költségvetést, melynek egyes tételeit hosszú exozében fejtegette. A költségvetés főbb pontjai ezek (a záró jolben levő számok a f. évi költségvetéshez arányítva növekedést vagy apadást jelentenek).

Rendes kiadások 421,053,098 frt (+ 26,470,264), átmeneti kiadások 20,046,853 frt. (- 27,580,030), beruházások 20,005,195 frt. (+ 3,648,220), rendkívüli közügyi kiadás 6,597,602 frt. (+ 67,041). Összesen: 467,792,748 frt. (+ 2,500,494)

Rendes bevételek 445,375,831 frt. (+ 28,467,787), átmeneti bevételek 22,435,226 frt. (- 25,960,622). Összesen: 467,811,057 frt. (+ 2,507,115)

Az összes kiadásokat levonva az összes bevételekből *marad fölösleg 13,309 frt. (-93,370).*

A miniszter a költségvetéshez felvilágosításokat is csatolt, melyekből a következőket közöljük.

A belügyi tárca szükséglete 1,270,955 frttal magasabban van előirányozva. Ezen összegből 275,847 frtyi kiadás van felvéve az *anyakönyvek vezetésére*, a miből 63,667 frt dologi kiadásként az anyakönyvi nyomtatványok elkészítésére, a fennmaradó összeg pedig az anyakönyvek vezetésével megbízandó személyzet díjazására esik s ezért vétett fel a költségvetésbe, hogy az anyakönyvek észszerű vezetése idejékorán előkészítessék, másfelől pedig, hogy a szükséges kiadások rendelkezésére álljanak azon esetre, ha az állami anyakönyvek intézménye már az 1895. év folyamán *netalán* életbe léptetnének.

Ugyancsak a belügyi tárcára vonatkozólag ezeket mondta exozéjában **Wekerle**:

A tárcák közül a belügyi tárca rendes kiadásai 1,270,000 frttal nagyobb összegben vannak előirányozva.

Hoitsy Pál: Mire való ez, hiszen nem lesznek választások! (Mozgás. Halljuk! Halljuk! a jobboldalon.)

Wekerle Sándor miniszterelnök: Ezen előirányzat készítésénél az az elv vezetett bennünket, hogy addig is, míg az *adminisztráció reformja keresztül vitetik*, gondoskodjunk mindazokról a költségekről, a melyek egy tökéletes adminisztráció előfeltételét képezik, (Helyeslés a jobboldalon.) másrészt, hogy a közbiztonsági kiadásoknál a törvényhozástól kikörjük mindazokat a segédeszközöket, a melyek szükségesek arra, hogy a személy- és vagyonbiztonságnak minden körülmények és esélyek elleni biztosításáért garanciát vállalhassunk. (Élénk helyeslés.) A belügyi tárca többszükségletének részletezésére vonatkozólag felemlitem, hogy 43,000 forinttal emeltük a központi kiadásokat, mert az ügymenet folytonos fejlődése következtében a személyzetet mérsékeltten növelnünk kellett. Növelnünk kellett az irodai szükségleteket . . . . .

Babó Emil: És a rendelkezési alapot.

Wekerle Sándor pénzügyminiszter: A rendelkezési alapot nem növeltük, a változatlan, legyen megnyugodva a képviselő ur. Ezenkívül az *anyakönyvvezetésre* való tekintettel egy központi osztály föllállításának költségeit is előirányoztuk a belügyi miniszteriumnál azért, hogy az anyakönyveknek behozatala és észszerű keresztülvitele megfelelően előkészíthetessék és ezen intézmény minden fennakadás nélkül az 1895. év folyamán legyen életbe léptethető. (Helyeslés a jobboldalon.)

Az exozé legérdekesebb része minden esetre az, melyben **Wekerle** a szeszmonopolium behozatalát és a kis lottó megszüntetését jelentette be.

Ugyancsak a keddi ülésén terjesztette be **Wekerle** az 1893. évi zárszámadást, mely szerint ezen évben a tényleges kiadások 494,902,088, a tényleges bevételek 550,402,244 frtra rugván, marad fölösleg 55,200,155 frt. De ez már nem tényleges, mert ezen összegből a konverzióra fordítandó s így a f. évro hátralékban maradt 21,138,232 frt levonandó, s így a fölösleg helyesebben 34,061,924 frtot tesz ki. Csudálatos az a biztos hang, melyen **Wekerle** az adminisztrációt meg az anyakönyvek megállamosításáról beszél.

Wekerle ugy a jövő évi költségvetéshez csatolt exozéjával, mint az 1893. évi zárszámadás nagy fölöslegével nagy lelkesedéssel ragadta pártját, pedig mindkét fényes eredmény csak annyit bizonyít, hogy **Wekerle** az állam pénzügyi jólétéről tud ugyan gondoskodni, de a nép-éről nem. Az állam a nép vállain nyugszik, de **Wekerle** addig nyomorgatja a népet, míg ez egyszerre össze nem rogy s magával nem rántja az államot. Hanem azért **Wekerle** „szeniális” pénzügyminiszter!

BELFÖLD

— **Játék a koronával.** Az a galád játék, melyet a kormány a júniusi válság alkalmával üzött a koronával; most ugyán-szik ismétlődik. Wekerlét a király hétfőn kihallgatáson fogadta s ez olg alapot nyujt a liberális sajtónak azon hazugság kikürtölésére, hogy „ő felsége a szabadelvű körökben olterjedt hírek szerint *beleegyezését adta volna annak kijelenthetőséghez, hogy a kormány változatlanul ragaszkodik a főrendek által elvetett egyházpolitikai előterjesztéséhez.*”

— **Külföldi elvtársaink elismerése.** Főrendiházunk kath. olemoinek ön-védelmi harca nemcsak hazai, de külföldi elvtársaink elismerését is kiérdemli. Szolgálgon ez nekünk biztatásul e nehéz órákban, midőn épen a legelszántabb harcot kell folytatniuk a kereszténység és különösen a kath. egyház megátalkodott ellen-égoivel. A meleg elismerés hangja hangzik az osztrák Haag városból is, honnan vasárnap a következő távirat érkezett:

„Zichy Nándor gróf ő oxeiájának
Budapest.

A felső-ausztriai kath. népegyesület jelenleg Haagban tartván közgyűlést, h a r m i n c ö t e z e r t a g j a nevében is szent vallásunk bősies védelmezéséért legmolegobb elismerésének kijelentését küldi a ft. és nagym. püspöki karnak, a kath. főrendeknek és különösen Nagyméltóságodnak s kéri Excellenciádat, hogy ezt a körülményt fegyvertársaink is tudomására hozni méltóztatassék. Isten vezérleje újabb győzelmekre a kath. mánásokat és védelmezze meg szüz Máriának dicsőségeltjes országát.

Dr. Ebenhoch,
bírod. tanácsesi képviselő a kath. népegyesület elnöke.”

— **A főrendiházi nunciumok a Házbán.** A képviselőház a kedden hozzá érkezett főrendiházi nunciumokat a vallás szabad gyakorlatáról s a zsidó recepcióról a jövő szerdán, október 17-én tartandó ülésén fogja a bizottságok mollözésével tárgyalás alá vonni.

— **Khuen-Héderváry** Károly horváth bán tegnapiótt egy óránál hosszabb kihallgatáson volt a királynál.

— **A főrendház reformja.** A N. Fr. Pr. a zsidó recepció és vallás szabad gyakorlata leszavazása ötletéből ismét felveti a főrendiházi reformjának kérdését s ezzel a furesa argumentummal él: A reform szükségességét „nagyon támogatja az a tény, hogy a főrendház reakcionárius többségében a szavazó lista szerint 10 Zichy, 8 Esterházy, 5 Széchenyi, 5 Wenckheim, 4 Dessewffy és 3 Pálffy gróf van.” Ezen érvelésnek csak egy hatása van: komikus hatása.

— **A magyar delegáció** vasárnap tartotta záro ülését. Az egyeztető bizottság előadója H o g e d ü s Sándor konstataálta, hogy a két állam bizottságainak határozatai megegyeznek. A határozatok végleges szövegezése után T i s z a Lajos elnök kijelentette, hogy a határozmányok megerősítés és jóváhagyás céljából fel fognak terjesztetni. K á l l a y Béni közös pénzügyminiszter a király parancsából és nevében köszönetet mondott és a korona legfelsőbb elismerését nyilvánítja delegátusoknak. Majd T i s z a Lajos gróf elnök beszédet mondott, a melyben konstataálja, hogy a béke biztosítva van. Ezután Ghyecz Béla köszönetet mondott az elnöknek és a delegáció tisztviselőinek, mire az ülés véget ért.

— **A sommás eljárás** november 1-én életbe lép és az előkészületek mindenütt és minden téren folynak. Birói körökben azt hiszik, hogy a sommás eljárásnak ez a gyors életbeleptetőse az előkészületek hiányos volta következtében nagy zavarokat fog okozni.

KÜLFÖLD.

— **Ausztria.** A bécsi hivatalos egy legfelsőbb kéziratot közöl, mely szerint a birodalmi tanács október 16-ikára hivatott össze.

— **Anglia.** A japán-kinai háboru erősen megingatta a Roseberry-kormány állását; nemcsak a konzervatívok, hanem a kormánypárti tekintélyek is fölöslegesnek és céltalannak mondják a nagy garral összehívott minisztertanácsot s azt állítják, hogy ez a céltalan szenecióhajtás nagyon ártott Anglia presztigének. Könnyen meglehet, hogy most a minisztertanácsnak az egész kormány lemondása lesz a következőse. Magában a kormány kobeletében már nyílt szakadás állott be; Harcourt, ki már a minisztertanács összehívásakor kijelentette, hogy ő azt céltalannak tartja és nem is fog benne részt venni, hier szerint már be is adta lemondását; Roseberry kijelentette, hogy ő Harcourt eljárását kizadásnak tekinti és nem hajlandó vele tovább egy miniszteriumban Harcourt véleményét több más miniszter is osztja s onnól fogva valószínűleg az egész miniszterium be fogja nyujtani lemondását.

— **A koreai háboru.** Kinában nagy a rettegés, mert a japánok hadsereg előse-pnta átkelt e Jalu folyón és Mandsu földön táboroz. Az összeütözést minden órában várják. Keddön Soumukóban 7000 japán kötött ki. A londoni lapoknak jelontik Tioncsinből: Az Egyesült Államok pekingsi követe tudatta az amerikai lakosokkal, hogy véleménye szerint a japánok biztosan megtámadják Pekingot. A legolókelőbb a kinai kereskedők tömegesen elhagyják a kinai fővárost.

LEGUJABB.

Az állami anyakönyvek.

Budapest, okt. 10.

Az ötödik és utolsó egyházpolitikai javaslatot, az anyakönyvek megállamosításáról szólót tárgyalta ma a főrendiház.

Zichy Nándor gróf megkezdvén az általános vitát, kijelenté, hogy a javaslatot nem fogadja el, mert nem helyesolheti, hogy ilyen fontos kérdés egy pillanatnyi szükséglet befolyása alatt oldassók meg. Nem ellenzi a közigazgatás reformját, hanem helyes egymásután követel Erihetetlen, hogy az anyakönyvek megállamosítását miért akarják épen most forszírozni, kapcsolatban olyan kérdésekkel, melyek a kedélyeket annyira felizgatják. Még ha kelleg elő is volna készilve, sem fogadhatná el e reformot, mert ez csak eszközil szolgál a polgári házasság életbeleptetésére. Nem látja még ma sem tisztán, kik által és mekkora költséggel vezetössenek az állami anyakönyvek. (Tetszős jobbfolól.)

Szápáry István gróf a javaslatot az egyház és a szociális rend elleni hosszú művénék tartja. A lólkészek ügyesen vezették az anyakönyveket s a jövőben is ugy vezetnék. El is küldték, a mennyiben a názáró-nusokat illeték, a megyéknek. Az állami anyakönyvezetés csak mellékfoglalkozás. 5000 kinevezett hivatalnok nem lesz képes a 10.000 községből érkező agondákat ollátni. Az állami anyakönyvek az államnak 800.000 frtjából, a mellett a városok is külön polgári parochiákat fognak felállítani s a lólkészeket majd az adó fizetők illetékei kell hogy fen-tartsák. Mindez szükségesen volt. A polgári házasság behozatalával is várhatunk. A javaslatot nem fogadja el. (Élénk helyeslés jobb folól.)

S z o n t a g h Pál pártolja a javaslatot s ezzel az általános vita véget ért.

H i e r o n y m i belügyminiszter hosszabb beszédben polemizál Z i c h y Nándor gróffal és szörnyen földicsérte az állami anyakönyvek hasznos és szükséges voltát. Többek között a következő furesa érveléssel ált: „Hiszen még a róm. kath. egyház anya-

könyvezetőse sem egészen egységes. Az egyes megyés püspökök kiadnak instrukciókat, melyek lényegileg egybehangzók ugyan, de szövegük nem szörol-szóra ugyanaz.” Mintha bizony a betű volna földog, nem pedig a lényeg!

Szápáry István gróffal szemben egy csonó számadattal, argumentummal élt a miniszter. Egy pl. felhozta, hogy Herenec-völgy 6088-nyi lakosságának nines anyakönyvezetője, míg a Bő községben lakó 212 léleknek 2 anyakönyvezetője van. — Majd mi is így fogunk érvelni a választási törvény reformjánál. Most pl. Abrudbányának 140 választója választ 1 képviselőt és Szászabánya 6000 választója szintén csak egyot. Ez sem arányos fosoltság.

A miniszter beszéde után a javaslat névszerinti szavazás után 102 szavazattal 96 szavazat ellenében elfogadtatott.

A részletes vitában O d e s c a l e h i Arthur herceg, C s á s z k a György érsek, Z i c h y Nándor gróf és H i e r o n y m i és S z i l á g y i miniszterek vettek részt, mire a javaslat harmadik olvasásban is elfogadtatott.

E s m o s t j ü h e t a z e l f o g a d o t t j a v a s l a t o k s z e n t o s i t é s e, e s t e l e g a z i g a z i k u l t u r h a r e l

TÁVIRATOK.

Szilágyi beszámolója.

Pozsony, okt. 11. (Saját tudósítónktól.) Szilágyi Dezső igazságügyminiszter városunk országgyűlési képviselője többször elhalasztott beszámoló beszédjét, végre a helybeli szabadelvű kör elnökéhez érkezett értesítés szerint, szombaton fogja megtartani. A pozsonyi katolikusok most nagyban köszülődnek, hogy az alakulóban levő kath. párt ez alkalommal érthető módon adjon életjelt magáról.

A szegényügy rendezése.

Székesszékéről szab. kir. váms szabályrendelet a szegényügyek segélyezéséről. Kidolgozta Fittler Béla városi tiszti ügyész.

Folytatás.

8) Hasonlóképen a városi tanács kötelessége megfelelően gondoskodni arról, hogy ha a községelyben rözösülök viszonyaiiban oly változás áll be, melynél fogva a segélyezés módosítása vagy megszüntetése látszik szükségesnek, ez a szegény-ügyi bizottmány tudomására jusson.

9) A szegény-ügyi bizottmány szavazattal bíró tagjai, egy a városi közgyűlés által elnökil megválasztandó városi tisztviselő, kit akadályoztatása esetében a tisztviselők közül a városi tanács helyettesít, a városi rendőrség egy kiküldöttje, a városi főorvos és minden városrészből két ott lakó és a városi közgyűlés által 3 évi időtartamra megbizandó városi polgár.

Az ülési jkönyveket a városi tanács által kirendelendő jegyző vezeti, s ugyanaz készíti a szükséges egyéb fogalmazványokat. Ez és a városi közgyám szintén tagja a bizottmánynak, ott a tanácskozásban részt vesznek, de szavazati joguk nines.

10) A szegény-ügyi bizottmány legolóbb havonként egyszer, de szükség esetén, különösen ha valamely sürgős közgyölly fölött kell határozni — mindenkor ülést tartani köteles.

Az üléseket az elnök hívja össze és ő tüzi ki azok helyét és idejét.

Ervényes határozat hozatalhoz az elnökkel együtt legolóbb 3 szavazattal bíró tag jelenléte kívánatik meg.

Szavazatok egyenlősége esetén az elnök szavazata dönt.

Azon kérdések fölött, hogy valaki községeilyben részesítették, vagy valakitől az

eddig élvezett segély egészen megvonassék — titkos szavazással kell határozni, de ha más esetekben valamelyik bizottmányi tag titkos szavazást indítványoz, e fölött a jelenlők előzetesen határoznak.

11) Az ülési könyveket az elnök, jegyző és egy a jelenlők közül elnökilag kiküldött bizottmányi tag hitelositik s aláírják. A hivatalos jelentéseket és megkereséseket az elnök, a határozatok kiadványait pedig a jegyző írja alá. A jegyzőkönyvek minden következő év március 31-ig a tanács netaláni észrevételeivel a városi közgyűlés elé terjesztendők.

12) A szegény-ügyi bizottmány:

a) A beérkezett hivatalos vagy magán értesítések és jelentések egy a tanács által hozzá áttett űrlapok alapján határoz a fölött, hogy az illető egyén közsegélyben részesíthető-e vagy sem?

b) Megállapítja minden egyesre külön a segélyezés mérvét, módját és idejét, — esetleg a megállapított segélyt a körülményekhez képest megváltoztatja vagy megszünteti;

c) megkeresi a városi tanácsot a szükséges összegek utalványozása, vagy azon intézkedések elrendelése és foganatosítása végett, melyeket a bizottmány közvetlenül vagy végrehajtó közege által nem teljesíthet.

d) A közsegélyben részesülőket és a körülményeikben beállt változásokat a róluk kiállított űrlapok segélyével nyilvántartja;

e) a 3. pont szerint visszatérítendő összegek kimutatásainak egyik példányát a városi tanácshoz megfelelő intézkedést végeztető átteszi;

f) a segélyezés megfelelő teljesítését, valamint a segélyben részesülők netán megváltozott körülményeit a helyben lakókra nézve kebelől kiküldendő 2—2 bizottmányi tagnak minden egyes közsegélyben részesülőről legalább évenként egyszer személyesen beszerzendő közvetlen tapasztalata, a másutt lakókra nézve pedig a tanács útján évenként legalább egyszer az illetékes hatóságtól megszerzett értesítés alapján ellenőrzi és az észlelt hiányok orvoslása iránt saját hatás körében vagy a városi tanács útján intézkedik.

g) A közsegélyben részesülőkkel, azok hozzátartozóival, vagy azokkal, kik irántuk érdeklődnek alkudozásra lép, illetve egyességet köt a netán létező csekély vagyon értéknek a városi szegény-alap részére átruházása, vagy segélyzendő további ellátásának biztosítása iránt. Az így létrejött megállapodások azonban ha ingatlan birtokról van szó — a városi közgyűlés, illetve m. kir. belügyminiszter, — egyóbként a tanács jóváhagyásával emelkednek jogerőre.

h) Gondoskodik, hogy azok személyes, ügy vagyoni érdekei lehetőleg érvényesíthetessenek, a segélyzendők részére megfelelő munkaszerzésével a roajuk fordítandó segély összeg csökkenthető legyen, valamint hogy részükre idővel alkalmas menház, téli időben melegítő helyiségek és hasonló célszerű intézmények legyenek felállíthatók.

13) Sürgős esetekben a bizottmány elnöke a 2. pontban megállapított jogokat maga gyakorolhatja azon megszorítással, hogy segélyt egyénenként csak 10 frt érték erejéig rendelhet és tett intézkedéseiről a haladéktalanul összehívandó szegényügyi bizottmányt további határozathozatal végett azonnal értesíteni tartozik.

(Vége következik.)

Városi és vidéki hírek.

— **Szt.-István koponyája** ma egész napon ki van téve a székesegyházban, annak emlékére, hogy a szt. István 1083-ik évben ezen napon vétetett fel a székesfejérvári boldogasszony bazilika sirböltábjából.

— **László főherceg Budapestén.** László főherceg, a ki legutóbb Alesuthon tartózkodott, kedden katonai tanulmányainak folytatására visszatért a fővárosba. A főher-

ceg ugyanaznap délelőtt a disztéri palota egyik tagas földszinti termében már leekét is vett a vivásból Litomysky főhadnagytól, azonkívül rendszeresen eljár a Ludovika akadémia lovagló iskolájába, hol hetenként háromszor lovaglási órákat vesz Ráecz őrnagytól. A főherceget tanórára felváltva Himelalezredes és Dobner főhadnagy kísérik.

— **Személyi hír.** Dr. Juling Kornél kuriai bíró tegnapi Budapestről Szekesfejérvárra érkezett.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Engelmann Frigyes gyónki kir. járásbírói irnokot a székesfejérvári törvényszéki telegkönyvvezetővé kinevezett Komáromi Sándor helyébe a vadli kir. járásbíróshoz segédtellegkönyvvezetővé nevezte ki.

— **Nagylelkű adomány.** Felmayor Károly festőgyáros ur a maroshegyi kápolna részére egy lélekharangot adományozott azon ohajtással, hogy azt minél kevesebbszor kelljen temetések alkalmával igénybe venni.

— **Ij. Zichy Nándor gr. „notárius” szabadelvé.** Mulatságos tévedésbe esett a „Magyar Hírlap”. A Horváth Gyula által főszerkesztett lap okt. 9-iki számban ugyanis közli azon főrendiházi tagok névsorát, kik a zsidó vallás recepciója ellen és mellett szavaztak és végül azokat is, a kik távol maradtak. Az utóbbiak névsorát, rettenetes haragjában a fölött, hogy a többség a javaslatot leszavazta, e sorokkal vezeti be: „A notárius szabadelvéket kik ezáltal távol létéükkel tündökölték és a javaslat bukását előidézték, dült betűkkel szedettük.” Hát a dült betűkkel szedett „notárius szabadelvék” névsora bizony végtelenül sovány. Állván összeszázza 16 névből, míg a távolmaradtak összege meghaladja a 100-at. De még a 19 főrend sem mind „notárius szabadelvé”, mert ott találjuk köztük — ifj. Zichy Nándor grófot is, a kiről még legnagyobb ellensége sem meri mondani, hogy „notárius szabadelvé”.

— **Fényes esküvő** volt tegnapelőtt délelőtt Budapesten a Kálvintéri református templomban. Tamásy Árpád fejérmegyei nagybirtokos esküdtött örök hűséget Boóthy Annának, Beóthy Algernon orsz. képviselő leányának. A násznép sorában voltak: Andrásfy Gyula altábornagy nejevel s leányával Aliceval, özv. Patay Sámuelné, Vécsey Oláh Miklós és neje, Gschwind György és neje, Fischer ezredes és neje, Ráday Eszter grófnő, Horváth Mihály, Beóthy Pál, Festetics Géza gróf és Tatay Tibor.

— **A városi közigazgatási bizottság** mára kitűzött ülése elmaradt, mert a bizottság elnöke Fiáth Miklós br. főispán Komáromba ment, új kollégájának, Szörözy Auréliának installációjára. A demokrata érzelmeiről előnyösen ismert főispán ur nem tartotta érdemesnek a közigazgatási bizottság tagjait az ülés elmaradásáról értesíteni s ennek következménye az volt, hogy ezek a zuhóg esőben hiába tették meg az utat a városházára.

— **Tűzoltók mulatsága.** A kápolnás-nyéki önk. tűzoltó-egylet f. á. okt. hó 14-én délután Mészely Pál főparancsnok rendezése mellett népnövepet és galamblovászatot, esti kilenc órákor pedig a Szénási-féle vendéglőben zártkörű táncmulatságot rendez. Belépti-díj a népnövepélyre 10 kr., a táncmulatsághoz 1 frt.

— **Véres mulatság.** A múlt évi december 17-én történt Zámolyon, hogy Bogotai Sándor, id. és ifj. István valamint Foris Pál mulatságról hazatérve összeverekedtek, mely alkalommal Bogotai Sándor meglehetősen súlyos sebeket szenvedett. A székesfejérvári törvényszék ma ítélte ezen ügy fölött s ifj. Bogotai Istvánt 7 havi börtönre és 150 frt kártérítésre ítélte, míg a másik id. Bogotai

Istvánt és Foris Pált fölmentette. A kir. ügyész mind a három vádlott ellen fellobbezett.

— **Schwarz Gyula levele.** Megirtuk már, hogy Schwarz Gyula egyetemi tanár, városunk jeles szülőltje, mely makedaul vonakodik az 1875: I. t. c. 8. §-nak rendelkezésének eleget tenni, azaz képviselői mandátumáról lemondani és magát új választás alá vetni. A képviselőház elnöke még augusztusban ily értelmű felszólítást intézett Schwarz Gyulához, ki erre a következő, nem csekély önzérettel valló levéllel válaszolt:

„Ha minden kétségen felül állana, hogy az 1875: I. t. c. 8. §-nak rendelkezése az egyetemi tanárokká kinevezett országgyűlési képviselőkre is vonatkozik, úgy bizonyára már siettem volna lemondani képviselői állásomról. — Amde az én legjobb meggyőződésem szerint — az általam illetékes helyen tüzetesen kitéjtendő indokok alapján — az 1875: I. t. c. 8. §-a reám, mint egyetemi tanárrá kinevezett országgy. képviselőre nem vonatkoztathat: ennél fogva nem is érezhetem magamat arra indítatva, hogy képviselői mandátumot az 1875: I. t. c. 8. §-a miatt brevi manu letegyem. Minthogy azonban nagyméltóságodnak, mint a képviselőház elnökének nézetét tiszteletben tartani mindenkori hazafias kötelességemnek ismerem, kinevezetésemet mint a budapesti egyetemen az ókori történelem nyilvános rendes tanárává nagyméltóságodnak, mint a képviselőház elnökének, ezenel bejelentem, hogy majd ez ügyben az egyedül illetékes fórum, a képviselőház összeférhetlenségi bizottsága törvény és házszabály szerint eljárhatson. Fogadjon nagyméltóságú elnök ur stb.”

A képviselőház összeférhetlenségi bizottsága az ügy tárgyalásának időpontját okt. 17-én d. u. 4 órára tűzte ki.

— **Fejérmegyeiek Innsbruckban.**

A innsbrucki egyetem hittudományi karán a magyar növendékek száma az idén elérte a maximumot, a mennyiben eddig 16 hallgató jelentkezett Magyarországból. Képviselve vannak a kalocsai, pécsi, veszprémi, székesszeferjvári egyházmegyék és a pannonhalmi főpátság 2—2 növendékekkel, a nyitrai, szombathelyi, erdélyi, temesvári és győri egyházmegyék, valamint a zirci apátság 1—1 taggal. Ezek közül 14-en a Jézus társasága által vezetett papnevelő intézetben laknak.

— **Névmagyarosítás.** Engel Manó zalaapáti illetőségű székesfejérvári lakos vezetéknévét a belügyminiszter engedelmével Angyal-ra változtatta át.

— **Letartóztatott gyűjtőgetők.**

Barok közönsége rom. kath. templomot akarván építeni s minthogy a költségeket sajátjából nem fedezheti, a belügyminiszter engedelmével megbizta Leposa Gábert és Kovács Józsefet, hogy könyörömadományokat gyűjtsenek Leposa és Kovács el is jártak faluról-falura városról-városba mentek adományokat gyűjteni. Győr-Szent-Mártonban azonban baleset érte, mert ott minden ok nélkül letartóztatattak. Fejérmegye alispánja ezt megtudván azonnal intézkedett, hogy szabadon bocsátassanak és az adományok gyűjtését folytathassák.

— **Egy sikkasztó elítélése.** Wurmser Gyula 20 évvel ezelőtt kezdte meg földi pályáját Dunapentelén s most a budapesti törvényszék börtönében elmélkedhetik azon, hogy bizony nem jó letérni az egyenes utról. A dolog úgy történt, hogy Wurmser megúván a vidéki életet, felment Budapestre, a hol ifj. Schwarz Abraham csakhamar foglalkozást adott ambiciózus hitsorsosának. De Wurmser csunyául visszavált a beléje helyezett bizalommal és nemcsak gazdája, hanem Fischer Simon kárára is összesen 468 forint- a rugó sikkasztást követelt el. A budapesti törvényszék ezért Wurmser-t ki különben család miatt már másfél évig ült börtönben, két évi és hat hónapi börtönre és szabadságvesztésre kitéltetésétől kezdve, öt évi hivatalvesztésre, valamint politikai jogai gyakorlatának felfüggesztésére ítélte.

— **Rabiátus kőművesek.** Czák István, Trauhoffer Ferenc és Tóth József székesszei kőművesek 1892. szept. 11-én Nagy-Lángról, a hol akkor dolgoztak, átmentek Soponyára, hogy ott a koresmában mulassanak s a bennszülett legénységet jól bosszantsák. Gyenői Ferenc községi bíró, hogy ezt megakadályozza, elrendelte a zárórát s távozásra szólította fel a legényeket. Czák, Trauhoffer és Tóth nem akartak szót fogadni, sőt meg is akarták verni a bírót meg a kisbírókat. A székesszei törvényszék ezért kedden Czákot s Trauhoffert és Tóthot pedig 4—4 napi fogházra ítélte.

— **Végvárgyalások.** A székesszei törvényszék október 10. második felében a következő ügyekben tart végvárgyalásokat: Okt. 16-án Cseke Ferenc ellen hatóság elleni erőszak és Bugány Miksa és társai ellen lopás miatt; okt. 17-én Molnár István és társai ellen magánokirat meghamisítása és Reiter Ferenc ellen gyilkosság miatt; okt. 20-án Csepez Mari és társai ellen lopás, Ulbert József ellen lopás és ifj. Kocsis Józsefné ellen jogtalan elcsúsztatás miatt; okt. 23-án Lackó Gergelyné és társai ellen gyilkosság miatt; okt. 24-én Nagy István ellen rágalom és Ziegler József ellen hatóság elleni erőszak miatt; okt. 27-én L. Nagy József és társai ellen lopás, László József ellen hatóság elleni erőszak és Tabajdi Istvánné ellen magánokirat megsértése miatt; okt. 30-án Korokos Mihály ellen magánokirat megsértése és Hublik Ferenc ellen súlyos testi sértés miatt; végül okt. 31-én Kolompár Bogó és társai ellen rablás miatt.

— **Székesszei pincér.** Dietrichstein Adolf Pápa született 1875-ben. Előző iskolai tanulmányainak befejezése után követve hajlamait, a pincéri pályára lépett, melyen azonban nem aratta az íremelt babérokat, mert holmi haszontalanság miatt esakhamar magára vonta a tévényszék figyelmét. De a fiatal pincér módtelelt szerény ember lévén, kerülni óhajtott a vádlottak padján való nyilvános szereplést s ezért megázokt. A székesszei törvényszék most körözi s a következőképen írja le: termelése középmezős, erős, arca halvány hosszúságú, haja gesztenyeszínű, szeme kék, szemöldöke és bajusza világos barna, beszéd németül és magyarul; ruházata ócska.

* Egy negyedik polgári osztályt végző kisasszony, ki a **német nyelv és társalgásból is órákat adhat**, olémi vagy polgári iskolát végző lányoknak instrualására ajánlkozik. Felvilágosítást lapunk kiadóhivatala ad.

Különlék.

— **Delegációk a királynál.** Hétfőn este 6 órakor volt a budai kir. várpalotában a második ebéd, melyet a király a delegációknak adott. Ő felsőge ezuttal is nagyon vidáman és sokat beszélgetett a delegáltakkal. Többek közt megszólításokkal tüntette ki Zichy Nándor grófot, Apponyi Albert grófot és Jókainak kérdésére: hogyan érzi magát a királyné ő felsőge, azt felelte: A királyné rég nem érezte magát olyan jól. Nagyon örül, hogy Gödöllőn van s az ottani tartozkodás rendkívül jó hatással van rá.

— **A cár betegsége.** A krakói Csanak jelentik Varsóból: Arisztokra körökben, melyek az uralkodó-családok belső esaládi viszonyairól jól értesülnek, azt beszólik, hogy a cár betegsége nem csupán vesébb, hanem állapotát különösen ideges bántalmat súlyosítják; ezek a bántalmak utóbbi időben valóságos elmozavarban nyilvánultak. A cár álmatlanságban szenved s az orvosok ideges szőlítését tartanak.

— **Castelar Canossája.** Madridból jelentik, hogy Castelar Emil, a kiváló spanyol író es politikus legközelebb Romába utazik, hogy a pápától becsánatot kérjen mindazért, a mit irataiban az egyház ellen elkövetett.

— **A postások új egyenruhája.** A kereskedelemügyi miniszter úgy mint a va-

suti tisztakat, a posta- és távirólistákat is egyenruhával akarja ellátni. Az új egyenruha kétféle lenne: szolgálati és diszgyenruha. A szolgálati egyszerű buzavirágszínű nadrág és blouze, a karon és a gallérral aranyzsinórral. A diszgyenruha szintén buzavirágszínű atilla aranyzsinórral és hasonló nadrágból állana. A szolgálati ruhához egyszerű szipka, a diszhez pedig olyan kalpagot kapnak, mint a csendőrré és azoknál még kardot. A kereskedelemügyi miniszter már felhívta a budapesti egyenruhakészítőket, hogy tegyenek ajánlatot, milyen árban készítik az egyenruhákat.

— **Apró hírek.** Né p g y ü l é s volt vasárnap Budapesten, melyen hovesen kikeltek a jelölési parlamenti rendszer ellen. — A z a n t w e r p e n i világkiállítás egy része bingokban áll. — J u s z t h Zsigmond, az ismeretes magyar naturalista író, Cannesban meghalt. — K o z a r e k hóhór utódjává a tolnamegyei Faddon lakó Baly Mihály nevezett ki.

Irodalom és Művészet.

— **A házasság hármasság airdása.** Közikönyv jegyesek előkészítésére és házások számára. Irla Haugg Leo, plébános. E könyvecske, — melyben egy a jegyesek, mint a hitvestársak a házasság szentségére vonatkozó legszükségesebb tudnivalókat világosan előadva találják, s melyet a lelkészek a jegyesek oktatásánál, avagy esketési beszédek készítésénél a legcélszerűbben használhatnak, — igen üdvös szolgálatot van hivatva tenni főleg mostanában, amidőn a polgári házasság idétlen eszméjével a nép elméjét annyira megzavarták. — Ára 40 kr. Kapható Szatmáron a „Pázmány-sajtó” címén.

— **A komlóvirág.** Elbeszéli János bácsi. Mint első füzet a magyar nép könyvtára vállalatnak, úgy jelent meg e könyvecske s valóban méltán beváljk vezérnek. Egy tanító esaladjának életét vizsgálja kedves elevenességgel, megható egyszerűséggel s keresztényi nemes érzellemmel. Öszintén reméljük, hogy a szülők és tanítók a legnagyobb örömmel karolják fel e könyvet, melynél kedvesebb olvasmányt alig adhatának jó gyermekeiknek. A szatmár-egyházmegyei irodalmi kör kiadása. Kapható Szatmáron, a Pázmány-sajtóban, ára 20 kr.

Szerkesztői üzenetek.

— **Választási cenzus.** Mindig aktuális, tehát bármikor közzölhető. Jelölés a napi események foglalnak le minden tért. Cikkét mindig igen szívesen közöljük. — **Tanítóknak,** kik a tudástól teendőket elvárják, a lapot féláron adják. — **Kíváncsi.** Az illető a legjobban tud erre vonatkozólag felvilágosításokkal szolgálni. Mi csak annyit tudunk, hogy reformunkkalatit nem sokára a hazai birtónyi tanulmányozásával kezdi s e néből a szegedi állami főgázba megy. — **Fiume.** A kért dologban már intézkedünk, amint megérkeznek azonnali elküldjük. — **Falusiasak.** Talán befogyott már a tentatúra? — **Salem** Ugyan, ugyan! Mi segítsünk a bajon, ahol már Vaskovits sem használ? — **Pozsony.** Levél ment.

Felhívás előfizetésre.

A „Fejérmegyei Napló” szerényen, minden nagyobb reklám nélkül kezdte meg pályafutását s onnek dacára rövid fölív alatt nemcsak megye, hanem a mi vidéki lapnál Magyarországon eddig még nem fordult elő, országosra is koresett lappá lett.

A „Fejérmegyei Napló” programja az ezeréves keresztény Magyarország politikai és társadalmi regenerálása, megszilárdítása és a Fejérmegyében is meghonosodott korrupt liberális rendszer kiküszöbölése; fegyvere a tisztesség, a jog és igazság úgy a társadalmi, mint a politikai téren, célja a közvélemény tisztességes informálása.

A „Fejérmegyei Napló” körül a politikai élet oly kitünő publicistái és szereplőivő egyőnoi sorakoznak, a minőre a magyar vidéki hírlapirodalomban eddig példa elő nem fordult és épen ezért közleményei a politikai élet irányadó forrásaiként tekintetnek.

A „Fejérmegyei Napló” teljesen kiküszöbölte hasábjairól a vidékies hangot, a szenzáció-hajhászatot és eslzántan küzd azon nevelotlen hang, s azon, u. n. „revolverezés” ellen, melyet a liberális sajtó a legutóbbi időben a hírlapirodalomban meghonosított. Szorokosztése oly élénk és tartalma oly sokoldalú és változatos, hogy mindenütt osztatlan tetszésre talált. Politikai és közgazdasági cikkei, hírvotai és tárcarotva mind azt felölelik, a mit a közönségnek tudni szükséges, hasznos és élvezetes. Távirataiban és legújabb tudósításiban annyira tart lépést a napi sajtó értesüléseivel, hogy a napilapok olvasását közönségünkre nézve fölöslegessé teszi.

A „Fejérmegyei Napló” egyszersmind a legolcsóbb vidéki lap, annyira, hogy még a szűkebb sorsuaknak is lehetővé teszi az előfizetést. Előfizetési ár: Egész évre csak 6 frt, félévre csak 3 frt, negyedévre csak 1 frt 50 kr. és havonként csak 50 kr.

Midőn tehát az október 1-én, illetőleg október 16-án kezdődő új negyod közeledtével elvbarátainktól az előfizetések megújítását és lapunknak mennél szélesebb körben való terjesztését kérjük, ezzel csak azon elvnek teszünk szolgálatot, melynek zászlaja alatt függetlenül és bátran, önzotlenül és kitartóan harcolunk!

A „FEJÉRMEGYEI NAPLO”

szorokosztósége és kiadóhivatala.

Közgazdaság.

— **A földmívelési tárca költségvetése** a jövő évre 16,564,716 frt, tehát 604,682 frttal nagyobb a folyó óvinél. A többletnek esaknem háromnegyed része a személyzet illetményeinek emelésére és a hivatalnok- és személyzet szaporításra fordítatik, földmívelésügyünk tehát nem épen sok hasznát látja a kiadások szaporításának.

— **A Déli vasut államosítása.** Bécsből jelentik a M. E.-nek: A déli vasut képviselőinek a két kormány kiküldöttoivel folytatandó tárgyalásai rövid idő múlva megindulnak. Illetékes körökben azonban határozottan kételkednek abban, hogy a vasut államosítása kérdésében létre jön-e a meg egyezés.

— **Uj szőlő-betegség.** A földmívelési miniszter értesítette az összes törvényhatóságokat, hogy Franciországon egy újabb veszedelmes szőlő betegség lépett fel: a gommose bacillaire. Ezért odafutásija a miniszter a törvényhatóságokat, hogy a betegség elleni védekezés céljából a legszigorubb óvintézkedéseket megtegyék.

— **Az ősi lóvásár díjazásai.** Budapesten az ősi lóvásár bírói bizottsága tegnapelőtt osztotta ki a jutalmakat és díjakat. Zichy Nándor gróf egy kiállított telivő fogatért nagy oklevélet kapott.

— **Fejérmegyei buza a budapesti gabonapiacon.** A budapesti gabonapiacon eladott ok. 8-án: 1100 mm. 79 k. 6-37 1/2 frt, 700 mm. 80 k. 6-47 1/2 frt, 200 mm. 79 k. 6-40 frt 3 óra. — Okt. 9-én 800 mm. 78 k. 6-30 frt, 1200 mm. 79 k. 6-49 frt.

Tokaj városának ezen cimere

Első Tokaji Cognac-Gyár

bejegyzett védjegy
mely az egyedül csakis Tokajban
fenálló és a magas m. kir. kereskedelmi miniszterium elismerése alatt álló

az eredeti „Tokaji Cognac“ egyedüli előállítójának

bejegyzett védjegye,

a vételnél különös figyelembe veendő, mert „Tokaji Cognac“ helyett értéktelen utánzatok, melyek Tokajból nem is származnak, hozatnak forgalomba.

Kitüntetések: A magas m. k. kereskedelemügyi miniszterium által a gyár állami kedvezményben részesül. Arany érmek: Páris, Bordeaux, Nizza, Brüsszel, Haaga, London, Berlin és Chicago.

Diszoklevél, mint legmagasabb elismerés: Bécsi 1894-iki nemzetközi kiállítás.

Kapható: Karl József és Fia, Kovács Pál, Hoffmann Lajos és Tögl Gyula uraknál. Jobb vendéglő és kávéházakban, gyógyszerárakban.

Vezérképviselőség: Bergmann és Fia uraknál.

Coax (Pirszén)

I-ső rendű minőségben kapható métermázsánként

1 frt 80 krért

Bernstein és Káldor cég

tüzifa-, kőszén- és pirszen-raktárában

a vasuti indóház mellett.

Kivánatra a szállítás egyformán töltve — zsákokban is eszközölhetők.

Megrendelések elfogadtatnak az irodában *palotai ut* 74. sz. Telephon

51. szám. Weisz Géza ur üzletében városház-tér, Günsberg Krisztina

k. a. dohánytőzsdéjében Kossuth-utca.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, miszerint a **gödöllői magyar királyi korona uradalom felügyelete alatt álló borászati szövetkezet** palack borainak **egyedüli** elárúsító lerakatát megkaptam és a szövetkezet igazgatósága által meghatározott és a palackokon feltüntetett következő árak mellett árusítom:

Fehér borok		7/10 L. Palackokban
Badaacsonyi	1887. évi	— 55 kr.
Neszemlyi	1889. évi	— 55 „
Somlai	1887. évi	— 65 „
Somlai rizling	1890. évi	— 80 „
Rizling	1885. évi	— 70 „
Muskotály	1886. évi	— 80 „
Semillon	1887. évi	— 80 „
Fehér burgundi		1.10 „
Erdélyi aszu		— 90 kr. 35/10 literes pal.
Asztali kímérve		— 40 kr. 1 liter
Vörös bor		
Visontai		7/10 lit. pal. 55 kr.

Ij. Tögl Gyula

fűszer-, anyag-, festék kereskedő

Sz.-Fejérvár, Városház-tér.

Vasuti új menetrend!

Ervényes 1894. évi szept. hó 16-ától.

Székesfejérvárról Budapest felé:

Reggel 4 ó. 24 p. személyvonat indul

Budapestre érkeznek 6 ó. 29 p.

Reggel 6 ó. 15 p. vegyesvonat indul

Budapestre érkeznek 8 ó. 16 p.

Dél előtt 8 ó. 49 p. gyorsvonat indul

Budapestre érkeznek 10 ó. 9 p.

Délután 2 ó. 35 p. vegyesvonat indul

Budapestre érkeznek 4 ó. 31 p.

Este 6 ó. 8 p. személyvonat indul

Budapestre érkeznek 8 ó. 12 p. este.

Budapestről Székesfejérvár felé:

Reggel 7 ó. 5 p. személyvonat indul

Székesfehérvárra érkeznek 9 ó. 16 p.

Délbe 2 ó. 25 p. indul vegyesvonat.

Székesfehérvárra érkeznek 4 ó. 27 p.

Délután 5 ó. 25 p. vegyesvonat indul

Székesfehérvárra érkeznek 7 ó. 39 p.

Este 7 ó. 45 p. a gyorsvonat indul

Székesfehérvárra érkeznek 9 ó. 10 p.

Este 9 óra 25 perczkor indul

Székesfehérvárra érkeznek 11 ó. 33 p. éj.

Kelenföldről Győr felé reggel 8 ó. 40 p

Kelenföldről Pécs felé reggel 8 ó. 30 p.

Székesfejérvárról Uj-Szöny felé:

Dél előtt 10:0 p. teherv. szem. száll. ind.

Ujszönyre érkeznek 2 ó. 46 p.

Este 9 ó. 32 p. személyvonat indul

Ujszönybe érkeznek 12 ó. 41 p. éjjel.

Uj-Szönyből Székesfejérvár felé:

Reggel 3 ó. 41 p. teherv. szem. száll

Székesfehérvárra érkeznek 8 ó. 22 p.

Dél előtt 11 ó. 27 p. személyv. indul

Székesfehérvárra érkeznek 2 ó. 26 p. d. u

Sz.-Fejérvárról Nagy-Kanizsa felé:

Dél előtt 9 ó. 26 p. személyvonat indul

Nagy-Kanizsára érkeznek 1 ó. 39 p. d. u.

Délután 4 óra 33 p. vegyesvonat indul

Nagy-Kanizsára érkeznek 8 ó. 44 p.

Este 9 óra 17 p. gyorsv. indul
Nagy-Kanizsára érkezik 12 óra 10 p.
Éjjel 11 óra 43 perczkor indul
Kanizsára érkezik 3 ó. 52 p. reggel.

Nagy-Kanizsáról Sz.-Fejérvár felé:

Reggel 5 ó. 47 p. gyorsvonat indul
Székesfehérvárra érkezik 8 ó. 39 p.
Reggel 10 óra 0 p. vegyesvonat indul
Székesfehérvárra érkezik 2 óra 10 p.

Délután 2 óra 0 perczkor indul
Székesfehérvárra érkezik 6 ó. p. este.
Éjjel 12 óra 15 perczkor indul
Székesfehérvárra érkezik 4 ó. 16 p. reg.

Székesfejérvárról Veszprém felé:

Dél előtt 9 óra 34 p. indul személyv
Veszprémbe érkezik 10 óra 59 p.
Kis-Czelbe érkezik 1 óra 17 p.
Délután 1 óra 35 perczkor indul
Veszprémbe érkezik 3 ó. 40 p.

Kis-Czelbe érkezik 6 ó. 36 p. este.
Este 9 óra 27 p. vegyesvonat indul
Veszprémbe érkezik 11 ó. 0 p. éjjel.

Veszprémből Székesfejérvár felé:

Reggel 4 óra 19 p. vegyesvonat indul
Székesfehérvárra érkezik 6 óra 0 p.
Dél előtt 7 óra 3 perczkor indul
Székesfehérvárra érkezik 8 ó 30 p.
Délután 4 ó. 43 p. személyvonat indul
Székesfehérvárra érkezik 5 óra 35 p.

Ajánlati felhívás.

Vagyonbukott Schlammdinger testvérek esődtömögének választmánya, 1894. évi július hó 5-ik napján kelt határozatával a esődvagyonhoz tartozó és a esődlőtár 12, 14, 15, 18-27, 50-69, 61-85, 87-101, 103-107, 108-142, 145-149, 171-175, 192-249, 265-460, 469-473, 480-490. tételszámok alatt felvett, összesen 9776 frt 62 kr. leltári becsörtékű többrendbeli szegesináló gépek, maradvány szegkészet, Worthem-szekerény, maradvány esomagoló-papír, gép-szijak, állványok, különféle kézműves eszközök, vas-eszterga, fecscondó stből álló ingóságok egészben együttesen, esetleg egyes részletekben (parthiekban) ajánlati eljárás útján eladását elhatározta.

Felhívatnak vonni szándékozók, hogy akár a fent elősorolt esődlőtári összes ingóságok, akár egyes leltári tételekre vonatkozó vételi ajánlataikat, bánatpénzül a leltári becsörték 10%-át készpénzben mellékelve bazarólag legkésőbb 1894. évi november hó 15-ik napjáig, vagyonbukott Schlammdinger testvérek esődválasztmányának elnöke, Dietrich Szilárd ügyvéd urnál (Székesfejérvár városi takarékpénztár) vagy pedig alólírott esődtömög-gondnoknál benyujtsák. Később beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Vagyonbukott Schlammdinger testvérek esődválasztmánya a beérkező ajánlatok, el vagy el nem fogadására vonatkozólag tekintet nélkül a megajánlandó vételárra teljes esolekvoési és akaratelhatározási szabadságát fenntartja.

A vételár valamely ajánlat elfogadása esetén, az átvételkor alólírott tömeggondnok kezébe, vevő által készpénzben azonnal lefizetendő, a letett bánatpénz a vételárba beszámíttatik.

A esődválasztmányának a beérkező ajánlatok tárgyában hozandó határozata után azonnal, a visszaütésített ajánlatok kapcsán letett bánatpénz az illetőknek azonnal visszaadtni fog.

A megvett tárgyak elszállítása vevő költségére történik.

Vételi ajánlatot tenni akarók részletes értesítést alólírott tömeggondnoknál (Székesfejérvár, Vörösmarty-tér) nyerhetnek, az eladásra bocsajtott tárgyakat pedig a tömeggondnoknál jelentkezve, Schlammdinger testvérek székesfejérvári gyártelképén, bármikor megtekinthetik.

Dr. Szüts Andor,

ügyvéd,

vagyonbukott Schlammdinger testvérek esődtömögének gondnoka.

őzv. RIESZ B.-NÉ

dohány- és szivartözsége

SZÉKESFEJÉRVÁR, NADOR-UTCA

(a eistoreiták házának átellenében.)

Nagy választék

JÁTÉKSZEREK és SÉTABOTOKBÓL.

Levélpapírok, irodaszerek,
ügyvédi nyomtatványok raktára

COGNAC és CSEMEGEBOROK.

**LEVÉL- és OKMÁNYBÉLYEG,
HIRLAPELADÁS.**

A LEGFINOMABB SZAPPAN és ILLATSZERKERESKEDÉS.

Pipák, szopókák, pénz- és szivar-
tárcák elárúsítása.

A legjobb minőségű **szivarka-
hüvelyek** gyűjteménye.

Izléses és finom tárgyak, a legolcsóbb árak!!

HEKSCHER JÓZSEF bankár és váltóiroda tulajdonoshoz Hamburgban.

Az 1-6-os hivatalosan megállapított sorozásait
**EGY egész eredeti sorja egy csak 3.50 kr.
egy fél eredeti sorja egy csak 1.75 kr.
egy negyed eredeti sorja egy csak 90 kr.**
A megjelölt sorozás után a részvevők mindegyike minden térszálítás nélkül
azonnal megkapja a hivatalos kirácsi igazságot.
Az állam kincstérrel ellátott sorozásait tervezet, mely a
betétközlő és a nyeménnyek elosztásáról a 7-ik osztályban
felvilágosítást nyújt, **Kivánatra ingyen küldöm meg
és pedig előre.**
A nyeménnyek kifizetése és szátküldése az érde-
keltek részére közvetlen általán eszközölhetik pontosan
és a legszigorúbb titoktartás mellett.
Megrendeléseket postaküldeményrel vagy levél útján kérem.
Közellévén a huzások ideje, a megrendelésekket
azonnal bizalomteljesen fordítjuk, legkésőbb

1894. október 31-ig

Ezen előnyös PÉNZ-LOTTO nyeménnyei léven tervező-
rtileg csak 110,000 sorjegy, a következők:
A legnagyobb nyeménnyel esetleg 500,000 márká.
Prémia 300,000 márká
1 nyeménny a 200,000 márká
1 nyeménny a 100,000 márká
2 nyeménny a 75,000 márká
1 nyeménny a 70,000 márká
1 nyeménny a 65,000 márká
1 nyeménny a 60,000 márká
1 nyeménny a 55,000 márká
1 nyeménny a 50,000 márká
3 nyeménny a 40,000 márká
2 nyeménny a 20,000 márká
1 nyeménny a 10,000 márká
Egészbe 55,400 nyeménny
néhány hónap letele alatt 7-szeri felosztás mellett
biztosan történik.
Az 1-6-os oszt. főnyeménny 50,000 márká, a 2-ik
oszt. 55,000 márká, a 3-ik oszt. 60,000 márká, a 4-ik
oszt. 65,000 márká, a 5-ik oszt. 70,000 márká, a 6-ik
oszt. 75,000 márká, a 7-ik oszt. 200,000 márká és a
300,000 márkás melléknyeménnyel, esetleg 500,000
márkára emelkedhetik

10 millió és 868-900 márkát
okvetlen nyerni kell.

PÉNZ-LOTTO

nyújt és a melyen

biztosított nagy

Meghívó ama NYERÉS-ESÉLYENK (Chance-OK)
részvételére, melyet a HAMBURG állam által

Főnyeménny
esetleg
500,000 márká.

Szerencse
hirdetmény
váltai az állam

A nyeménnyekért
kezeséget
váltai az állam